

Skolens økonomi

Uden en god økonomi er det svært at drive en skole, der kan forfølge sine mål på et forsvarligt grundlag. Derfor er det vigtigt, at initiativgruppen undersøger, om skolens forventede økonomi kan bære. Den økonomiske drift af skolen er baseret på statstilskud og forældrebetaling, samt på enkelte områder kommunale tilskud.

Statstilskud

Statstilskuddet består af driftstilskud, bygningstilskud og tilskud til skolefritidsordninger samt diverse tilskud til bl.a. specialundervisning, vikarer, barselsrefusion m.v.

Det generelle statstilskud tildeles hvert år den enkelte skole som et tilskud pr. elev på skolen den 5. september. Elevtallet opgøres af skolen og attesteres af revisor samt elevens hjemkommune.

Bygningstilskuddet er ikke ret stort og vil i almindelighed ikke kunne dække skolens udgifter til drift og forrentning af bygningerne. Også dette tilskud tildeles efter antallet af elever den 5. september i skoleåret.

Hvis skolen har en skolefritidsordning, gives der også et tilskud hertil. Tilskuddet gives til det antal årselever i børnehaveklassen og i 1. – 3. klasse, der er tilmeldt ordningen i skoleåret.

Kommunale tilskud

En fri grundskole kan oprette en børnehave, der drives efter bestemmelserne i "Lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge", i daglig tale "Dagtilbudsloven". Heraf fremgår det, at kommunen skal yde et tilskud til børnehaven, der svarer til det beløb, kommunen bruger på tilsvarende daginstitutioner. Børnehaven må optage børn på mindst 2 år og 6 måneder, og beholde dem indtil de starter i børnehaveklasse. Børnehaven har separat budget og regnskab, men indgår derudover som en del af skolen. Kontakt os for mere information om dette.

Skolen kan optage børn i en heltidsskolefritidsordning i perioden fra kommunen normalt overflytter børn fra daginstitutionerne til folkeskolens SFO'er, og indtil børnene starter i børnehaveklasse. Skolen skal selv indgå aftale med kommunen om tilskud til heltids-SFO'en, og der er derfor i praksis forskel på tilskuddet til denne ordning fra den ene kommune til den anden.

Der ydes alene kommunale tilskud til børnehaver og heltids-SFO'er, så det er altså ikke muligt at søge statstilskud til disse ordninger.

Forældrebetaling

Skolen skal have andre indtægter end det generelle statstilskud. Disse indtægter skal minimum udgøre 1/8 af statstilskuddet. Forældre skal derfor betale for at få deres børn undervist på en fri grundskole.

Størrelsen af forældrebetalingen varierer meget. Den gennemsnitlige forældrebetaling for skole og SFO på *Lilleskolernes Sammenslutnings* medlemsskoler ligger pt. på 18.200 kr. pr. barn pr. år, svarende til en månedlig skolepengesats inkl. SFO-betaling på godt 1.500 kr.

Skolen kan selv fastsætte regler for reduktion af forældrebetalingen for eksempel ved at give søskenderabat. Det er også muligt at have forskellige satser for forskellige klassetrin. Kriterierne for forældrebetalingen skal være objektive, således at betalingen ikke kan reduceres for bestemte grupper af elever, fx lærernes eller bestyrelsens børn. Der kan til gengæld gives hel eller delvis friplads til enkelte elever efter ansøgning. Modtager skolen fripladstilskud fra Fordelingssekretariatet, der varetager fordelingen af den statslige fripladspulje, ydes fripladser efter forældrenes indtægtsgrundlag. Hvis skolen selv finansierer fripladstilskuddet, kan skolen selv beslutte reglerne for tildeling.

Det er normalt skolens bestyrelse, der fastsætter de takster, som forældre skal betale for at have deres børn på skolen.

Finansiering af skolens start

Inden skolen starter skal finansieringen i videst muligt omfang være på plads. Der skal bl.a. være kapital til at finansiere køb eller leje af bygninger, der kan godkendes til undervisningsformål, samt til inventar. Derudover skal der være penge til at aflønne det personale, som skal ansættes for, at skolen kan komme i gang.

Da det første statstilskud modtages af skolen i november/december, skal skolen altså korttidsfinansiere et større beløb. Finansieringen skal ske på markedsvilkår, men i praksis ser vi flere forskellige muligheder anvendt:

- De forældre, som melder deres børn ind på skolen, stiller sikkerhed for et beløb (begrænset kaution) i forhold til den kassekredit og/eller det banklån, som skolen etablerer i et pengeinstitut. Det er en betingelse for at få sit barn ind på skolen, at man accepterer at kautionere for et vist beløb (f.eks. 25.000 kr.).
- Der er også mulighed for, at initiativgruppen selv kan stille med værdier som sikkerhed for økonomien, indtil det første statstilskud bliver udbetalt i november/december. Det kan fx være via kaution eller pant i privat ejendom.
- Pengeinstituttet kan få sikkerhed i skolens statstilskud, når elevtallet er opgjort pr. 5. september, og det opfylder tilskudsbetingelserne.

- Bygningerne kan selvfølgelig købes, og pengeinstituttet kan herefter have pant i disse. Men holder projektet ikke, kan skolen komme til at ligge inde med en bygning, som måske ikke kan sælges igen, eller som kun kan afhændes med tab. Derfor kan man forsøge at starte med et lejemål med forkøbsret.

Under alle omstændigheder skal initiativgruppen tidligt i forløbet have kontakt med et pengeinstitut, som er villig til at stille en kredit til rådighed. Det hjælper meget i denne sammenhæng, at forældrene er villige til at levere en begrænset kaution for kassekrediten eller stille anden form for sikkerhed.

Bygninger

Som nævnt under "Anmeldelse af skolen" skal Ministeriet for Børn og Undervisning have information om bygnings- og brandmyndighedernes godkendelse af de bygninger, hvor skolen skal have til huse. Det skal ske senest den 1. juni forud for det skoleår, hvorfra der ønskes tilskud.

Al erfaring siger, at den del af myndighedsbehandlingen ofte tager temmelig lang tid. Det kan derfor være en god ide tidligt i forløbet at overveje hvilke bygninger, skolen skal have til huse i.

Oftentimes vil kommuneplanen og lokalplaner kunne hjælpe med til at afklare, hvor der kan ligge en skole. En skole kan placeres på arealer eller i bygninger, som må bruges til *offentlige formål*.

Alle bygninger, hvorfra der skal drives skole, skal godkendes af bygnings- og brandmyndighederne. Også selv om bygningen tidligere har huset en folkeskole.

Ud over at tænke på at lokalerne skal kunne bruges til undervisning, kan det være fornuftigt, at initiativgruppen vurderer, om der i bygningen/bygningerne er plads til den udvikling af skolen, man ser for sig.

I "Friskoleloven" står der, at skolen skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Dermed kan man ikke oprette en skole ved f.eks. at have indskolingen liggende et sted og resten af skolen i bygninger et helt andet sted.

Budget

Inden skolen starter, skal der udarbejdes et realistisk budget, eventuelt i samarbejde med revisor. I praksis er det vanskeligt for en ny skole at skabe det overskud, der på sigt er brug for til at udvikle skolen, men det er helt normalt. Det er derfor urealistisk at budgettere med et større overskud de første år.

Skolens indtægter består af forældrebetalingen og statstilskuddet. Derfor bør bestyrelsen forholde sig til og eventuelt revidere budgettet i forbindelse med optællingen af elever pr. 5. september samt i forbindelse med vedtagelsen af finansloven, der regulerer statstilskuddets størrelse.

Vær i øvrigt opmærksom på at skolens regnskabsår følger kalenderåret, ikke skoleåret. Derfor udarbejder nogle skoler budgetter for flere regnskabsår ad gangen for at skabe sammenhæng mellem skoleåret og regnskabsåret.

Revision og regnskab

Valget af revisor skal oplyses til Ministeriet for Børn og Undervisning senest den 1. juni forud for skoleåret, hvis skolen ønsker at få tilskud i skoleåret. Den valgte revisor skal være enten statsautoriseret revisor eller registreret revisor.

Skolen skal hvert år indsende et revideret regnskab til Ministeriet for Børn og Undervisning senest 1. maj for det afsluttede regnskabsår. Af hensyn til regnskabsaflæggelsen er det vigtigt, at initiativgruppen reflekterer over, hvem der skal tage sig af bogføringen, når skolen starter. Normalt er det ikke noget man kan forvente, at en skoleleder tager sig af.